

Ett bra förstaintryck betyder mycket...

Text: Geir Nordby

Foto: Copland

... men det är inte allt. Rörförstärkare brukar ha en varm och fin tonstruktur, en aning fet bas och en snäll och harmlös klang. I vanliga fall. Men Coplands nya integrerade rörförstärkare är definitivt inte som andra. Den är välfokuserad, dynamisk och imponerande snabb i vändningarna! Tillsammans med den nya CD-spelaren sätter den inspelningarna på prov och är mer beroendeframkallande än opium.

Borta är det asiatiska, feta rörljudet. CTA 405 låter faktiskt mer som en transistorförstärkare än en traditionell rörförstärkare. Men eftersom mellan- och basregistret är aningen mer fylliga än helt neutrala låter musiken ännu mer förförande. Det hörs också tydligt att den dynamiska förvrängningen är uppenbart lägre än hos de flesta transistorförstärkare. Musiken har en jämnhet och en timing som gör att det är svårt att dela upp ljudet i bas, mellanregister och diskant. Helheten är så bra att det är snudd på omöjligt att dissekera ljudet.

CD-spelaren CDA 823 tillhör också det bästa vi har hört i 20 000-kronorsklassen. Med CD-ROM-drivverk går det lite trögare att få snurr på skivan än med ett standarddrivverk, men det får man igen i form av en snabbare och mer korrekt avläsning. All information läses dubbelt och tack vare buffertminnet har spelaren bättre tid på sig att utföra felkorrektur. Resultatet är helt enkelt att D/A-omvandlarna tar emot en mer korrekt dataström. Och det hörs. Ljudbilden är mer naturlig och upplöst och har en punktformighet som övergår det mesta. Det låter nästan "analogt".

Lite historia

Coplands förstärkarkonstruktör Ole Möller har forskat om rörförstärkare länge. Sedan han grundade Copland i början av 90-talet har de lanserat en rad modeller. Trots att Copland är ett relativt ungt märke har de lyckats etablera sig som en viktig aktör på en övermättad marknad – mycket tack vare att de har trott på sitt eget sätt att göra saker och ting, och därför alltid använt sina egna lösningar.

På 90-talet var det stora "watt-racet" i full gång, och det går inte att bortse från att det är avsevärt mycket enklare och billigare att bygga kraftiga transistorförstärkare än rörförstärkare. Transistorerna är mycket mer effektiva och tappar inte lika

[Klicka här för att kommentera denna produkt](#)

[Bli först med att kommentera!](#)

Vårt betyg

CD-spelaren har en vansinnigt tredimensionell ljudbild, en exceptionell upplösning i toppen och ett fokus i basregistret som vi bara hört med de allra dyraste spelarna.

Den låter helt enkelt mer exklusiv än den – även om 22 000 kronor naturligtvis är mycket pengar. Den har massor av headroom så att musiken andas, oavsett vilken slags ensemble som spelas. Den är lite lenare i mellanregistret än exempelvis Hegel CDPA2, men det tar den igen på upplösning i toppen. Vi säger det igen: en lysande spelare!

High End

CDA 823: 22 000 kr

CTA 405: 27 000 kr

Importör: Audioactive

www.audioactive.se

[Jämför priser](#) på [Copland CTA](#)

405: Priser från [26900.00:-](#)

 Priser från [Prisjakt.nu](#)

mycket effekt i värme som rören gör. När kampen om kunderna var som hårdast verkade det nästan som om kraft och effekt var allt och att ljudkvaliteten spelade mindre roll.

Fördelar

Men det fanns de som fortsatte att hålla fast vid rörkonstruktionerna. Fördelen med radorör är att de inte kräver lika invecklade kretsar eftersom de är mer toleranta mot spänningsavvikelser och andra störningar än transistorer är. När signalen passerar genom färre komponenter blir resultatet ofta en renare ljudbild än om signalvägen har komplexa kretsar med många komponenter. En annan fördel med enkla kretsar är underhållet: det finns helt enkelt färre delar som kan gå sönder.

Rörförstärkare har dessutom en mycket bättre frekvensrespons än de allra flesta transistorförstärkare. När det gäller CD-musik spelar detta kanske inte så stor roll, eftersom musiken inte innehåller en enda ton över 20 kHz, men format som SACD och DVD-Audio – samt ett fåtal DVD-filmer – har information som ligger en bra bit längre upp. Och en del rörförstärkare sträcker sig med lätthet upp till 100 kHz.

En annan fördel med rörförstärkare är att de kan uppgraderas så att de låter ännu bättre. Det görs genom att man helt enkelt byter ut rören mot bättre varianter. Och det är ungefär lika komplicerat som att byta ut en glödlampa...

Nackdelar

Men det finns också en del nackdelar med rör. De arbetar med högre spänningar än transistorer, ibland så mycket som trettio gånger högre. De kräver också mer ström. Det innebär att de måste ha en stor och stabil strömförsörjning som ofta höjer kostnaderna.

En rörkrets behöver värmas upp för att rören ska få en stabil drift. Optimal ljudkvalitet får man därför inte förrän förstärkaren har varit påslagen en stund – gärna ett par timmar. Detta, i kombination med en stor energiförlust i form av värmeutveckling, gör att strömförbrukningen ökar markant. Copland CTA 405 har en strömförbrukning på 250 watt, oavsett om den spelar musik eller inte. Det är mer än dubbelt så mycket som effekten den avger i form av ljud, och närmare tio gånger så mycket som en motsvarande transistorförstärkare drar i standby-läge.

Ljudkvaliteten

Rörteknikens nackdelar till trots så är den här elektronikduon oerhört vanebildande. Förstärkaren och CD-spelaren levererar en stabil och väldefinierad ljudbild, samtidigt som detaljerna formligen dansar ut ur högtalarna Focal Profile 918. Ett bra exempel är skivan "Yes" av Morphine – en alternativ rocktrio med en något ovanlig sammansättning av trummor, basgitarr, tensorsaxofon och sång. På de flesta låtar är det saxofonen som är mittpunkten. Den låter stort och rått. Och medan de flesta rörförstärkare rundar till klangen så att den blir snäll och fin, hänger Copland med i svängarna med kirurgisk precision! Resultatet är att saxofonen har en dynamik och närvaro som undertecknad knappt hört tidigare med någon rörförstärkare. Sångaren Mark Sandman står i mitten av ljudbilden och låter otroligt levande, trots att han dog i hjärtinfarkt på scen en mörk sommardag 1999.

Men det mest imponerande med Coplands elektronik är detaljeringen. Små

detaljer och smackanden i sången som jag knappt hört tidigare, är klara som dagen utan att vara överfokuserade. Detaljerna är bara en naturlig del av musiken.

Kvinnliga röster och piano

"Boys For Pelé" är en av Tori Amos mer dynamiska skivor. Den är ganska så minimalistisk emellanåt och har ett bra fokus på samtliga instrument. Här har man en möjlighet att verkligen höra elektronikens tonstruktur.

Låten "Mr Zebra" har Toris karaktäristiskt ljusa, men ibland även brutala, röst placerad i mitten. Pianot hon hamrar på breder ut sig på scenen och panoreras tydligt med de ljusa tangenterna till höger och de mörka till vänster. Diverse blåsinstrument kompletterar ljudbilden. Jag har sällan hört den här låten så musikalisk och delikat tidigare. Copland skildrar musiken oerhört tydligt. Tuban låter stor och bastant och pianots attack har en vacker klang, vilket är sällsynt för en rörförstärkare. Tori själv kommer ut ur högtalarna med ett fint utrymme, i stället för att hållas tillbaka tillsammans med resten av instrumenten som en del andra rörförstärkare har en tendens att göra. Jodå, här finns det dynamik! Bortsett från en något begränsad ljudnivå (även om förstärkaren kan pressas ganska så hårt) är det svårt att höra några brister alls. Det är först när vi jämför med något annat som de kan höras, och till och med då är svagheterna vaga och svåra att lägga märke till.

Jämfört med de allra mest neutrala transistorförstärkarna lägger Copland till lite fyllighet i det lägre röstregistret. Det är uppenbart att en del exklusiv transistor elektronik är öppnare och klarare i mellanregistret, så att musiken blir mer tredimensionell och har ännu lite mer plats runt varje instrument – för att inte tala om att sådan elektronik kan lämna en högre effekt. Men Copland målar upp ljudbilden med en fin pensel och har inga direkta svagheter. Dessutom ger Coplands elektronik ett intryck av att vara osedvanligt fjäderlätt i toppen, vilket hörs tydligt på Tori Amos viskande röst.

Mozart

Cymbalerna skiner härligt med Copland och när vi testar med Mozart så framträder fiolerna på ett luftigt sätt. Mozarts musik kan ha en tendens att bli lite väl tråkig och försiktig om inte fiolerna får ett fritt spelrum. Copland ger dem all plats de behöver för att ge den efterlängtade musikaliska upplevelsen. Men inte heller med klassisk musik är ljudbilden fullständigt tredimensionell och det känns som om musikerna står lite tätare, samtidigt som Copland inte urskiljer instrumenten lika väl. Copland gräver inte heller lika djupt i djupbasen som en del transistoranläggningar. Kontrabasar får inte samma fundament och kraftresurserna är inte överväldigande i de lägsta oktaverna. Men vad gör väl det? Så länge upplevelsen och närvarokänslan är så här bra så är det nästan bara fånigt att anmärka på så små brister!

Och när Copland kopplas till ett par känsliga högtalare, som till exempel Klipsch RF-7, är elektroniken i sitt esse. Då behövs det inte mer kraft heller, eftersom 50 watt räcker för att spela i 117 dB – lika högt som på konsert.

Om det är någon som ändå tycker att förstärkaren kostar i mesta laget så kan det vara på sin plats att påpeka att den innehåller en exklusiv grammofonförstärkare med en egen rörkrets. Röret i grammofonsteget är nummer sju under locket på

förstärkaren! CTA 405 spelar LP-skivor på ett synnerligen förförande sätt, så det är lätt att förstå varför den kostar en slant. Observera dock att grammfonförstärkaren bara är avsedd för MM-pickuper.

CDA 823 levererar en ljudbild som är mer organisk och levande än de flesta andra CD-spelare, nästan oavsett prisklass. Den ligger högt upp på listan över de bästa CD-spelarna jag någonsin hört. Men trots att Copland har bytt ut drivverket från Toshiba till Plextor, som är 2,5 gånger snabbare, får man ha lite tålmodighet när man har stoppat i CD-skivan. Det tar nämligen en stund innan musiken börjar strömma ur högtalarna. Detta är ingen CD-spelare för diskjockeys eller de som bara spelar ett par låtar från varje skiva innan de byter!

CTA 405

Coplands nya integrerade förstärkare kombinerar välbeprövade tekniker med modern signalbehandling. Strömförsörjningen och utgångstransistorerna är tillräckligt stora för att kunna plocka fram 100 watt per kanal, men för att minimera spänningsavvikelser i både ledare och skärmningar i utgångssteget har Copland valt att begränsa effekten till 50 watt. Det reducerar störningar och orsakar färre dynamiska förvrängningar.

Utgångstransformatorerna är tillverkade speciellt för CTA 405. Förstärkaren har en frekvensrespons som sträcker sig från 5 Hz till 100 kHz och Copland utlovar låg förvrängning och hög stabilitet i hela det hörbara frekvensregistret. I förförstärkardelen sitter två single-ended 12BH7-rör, medan effektförstärkaren har två par KT88-rör som arbetar i push-pull-läge för att lämna en högre effekt. Det inbyggda, mycket påkostade RIAA-steget har dessutom fått ett eget E83CC-rör.

CD-spelaren CDA 823

CDA 823 är efterföljaren till CDA 822, som vi begeistrats av tidigare. Den nya spelaren har samma D/A-omvandlare som föregångaren, men den stora nyheten är dubbel uppsampling och en ökad läshastighet. Spelaren samplar upp signalen från 44,1 till 192 kHz, vilket flyttar störningar och en bra bit uppåt i frekvensregistret. Därmed kan det analoga filtret förenklas så att musiken låter mer naturlig. Spänningsförstärkaren i utgångssteget arbetar i ren klass A så att även förstärkningen blir så ren som möjligt.

CDA 823 har dessutom en programvara (firmware) som kan uppdateras i

efterhand, om Copland släpper en ny version.

Slutsats

När man når en viss prisnivå så är det svårt att säga att någonting ger mycket valuta för pengarna. Men sanningen är att den här Copland-duon ger större musikupplevelser för 49 000 kronor än du kan få med en del andra produkter som kostar det dubbla!

CD-spelare och förstärkare i mellanklassen har ofta en lysande ljudkvalitet och många behöver aldrig byta ut sina fina musikanläggningar. Men tar man väl steget upp till High End-klassen är det en nedåttripp att gå tillbaka. Copland ger denna känsla av att man tagit ett steg uppåt i ljudkvalitet, och till ett pris som nästan gör att elektroniken skulle kunna kallas för "High End Light".

Förstärkarens styrka är dess definition och upplösning, hela vägen upp till det översta diskantregistret. Den målar upp en stor ljudbild, om än kanske inte den djupaste vi stött på. Instrumenten låter naturliga och verklighetstroga och särskilt sångröster får nackhåren att resa sig. Svagheterna är att det finns begränsat med kraft och att djupbasen inte återges med samma järnkontroll som en kraftig transistorförstärkare kan ha. Men å andra sidan andas musiken bättre och man känner helt enkelt att det blir tystare runt omkring instrumenten.

CD-spelaren har en vansinnigt tredimensionell ljudbild, en exceptionell upplösning i toppen och ett fokus i basregistret som vi bara hört med de allra dyraste spelarna. Den låter helt enkelt mer exklusiv än den är – även om 22 000 kronor naturligtvis är mycket pengar. Den har massor av headroom så att musiken andas, oavsett vilken slags ensemble som spelas. Den är lite lenare i mellanregistret än exempelvis Hegel CDPA2, men det tar den igen på upplösning i toppen. Vi säger det igen: en lysande spelare!

Läsarnas egna kommentarer och recensioner

Skriv en kommentar

Ditt namn (krävs)

E-post

(kommer inte synas)

Rubrik (krävs) Gi din vurdering: 1 2 3 4